

Міністерство освіти і науки України
Державний професійно – технічний навчальний заклад
« Фастівський центр професійно – технічної освіти»

Методична розробка українських вечорниць

«Барви рідного слова»

До Міжнародного дня рідної мови

Розробила: викладач української
мови і літератури та зарубіжної літератури
Папенко О.В.

2021 р.

Українські вечорниці «Барви рідного слова»

Мета: показати учням красу та багатство української мови, її виховні можливості за допомогою народної творчості, творів письменників і поетів. Розширити кругозір учнів про культуру і традиції українського народу; розвивати творчі здібності, естетичні смаки, мовлення учнів, виховувати любов до рідної землі, свого народу, рідної мови, пробудити почуття національної гідності, формувати елементи національної культури; викликати бажання вивчати рідну мову, милуватися її красою.

Обладнання: актова зала прикрашена українськими рушниками, на сцені – гасло «Любіть Україну і мову її солов'їну», вислови про мову, портрети Т.Шевченка, Л. Українки, І. Франка, І.Котляревського; книжкова виставка творів письменників, книги загадок, прислів'їв та приказок; на сцені – куточок української хати: модель печі, рогачі, різноманітні горщики, макітра, глечики, прядка, на покуті сніпок жита; ікона у рушнику.

Хід свята.

Перед початком вечорниць звучать українські народні пісні. На столах, застелених рушниками, скатертинами – різноманітні українські страви, напої. Кожна група учнів заздалегідь оформляє свій стіл у народному стилі, дає йому девіз.

Звучать урочисті позивні, на сцену виходять ведучі в українських костюмах: це літературні герої: Наталка Полтавка (ведуча) та Лаврін Кайдаш (ведучий).

Ведуча (на фоні ліричної мелодії). Україна... Золота, чарівна сторона. Земля, рясно уквітчана, зеленню закосичена. Скільки ніжних, поетичних слів придумали люди, щоб висловити свою гарячу любов до краю, де народились і живуть!

Ведучий. Мова народу – це той інструмент, який єднає націю, народ у єдине ціле. Це великий скарб, який треба шанувати, берегти і розумно збагачувати.

Ведуча. За рішенням ЮНЕСКО 21 лютого всі народи Землі відзначають Міжнародний день рідної мови.

Ведучий. Зараз це свято крокує країною і кожен громадянин будь-якої країни ще більше відчуває свою приналежність до свого народу, народності, нації.

Ведуча. Шановні вчителі, дорогі друзі! Запрошуємо вас до нашої світлиці на хліб та сіль, на слово щире, на бесіду мудру, на наше свято – торжество рідної мови!

Ведучий. У глибину століть сягає історія нашого народу. І чим більше минає часу, тим яскравіше ми її уявляємо. Пізнати історію рідної сторони, рідної мови нам допомагають книги і самобутня творчість нашого народу: мелодійні пісні та думи, барвисті коломийки та хороводи, чарівний, фантастичний світ казок.

Ведуча. Кожна нація, кожен народ також має свої звичаї, що вироблялися протягом багатьох століть і освячені віками. Звичай народу – це ті прикмети, за якими розпізнається народ не тільки в сучасному, а в і його історичному минулому.

Ведучий. Юні друзі української мови! Хай сьогоднішній вечір відкриє перед вами розум, щедрість, гумор нашого талановитого народу!

Ведучі (разом). Запрошуємо вас на українські вечорниці! (*Ведучі уходять, на сцену виходить Господиня вечорниць (із драми Т.Г. Шевченка «Назар Стодоля», 2 – й акт*).

Господиня. Господи, господи! Як подумаєш, коли це ми дівували, зачуєш де-небудь вечорниці, так аж тини тріщать. А тепер... От скоро треті півні заспівають, а вечорниці ще й не зачиналися. Нехай воно хоч і свято, звісно, а все-таки був час. Ні, що не кажи, а світ перемінився. Хоч би і запорожці... Ну які ж вони запорожці? Тьху на їх та й годі. Чи такі були попереду? Як налетять було зі своєї Січі... Було, ж схопить тебе котрий, так до землі не допустить, так і носить... Ой, ой! Куди то все дівалось? (*Сумно хитає головою, співає*).

В цей час хтось стукає в двері, входять Назар і Гнат.

Господиня. Свят, свят, свят! Відкіля се, якою дорогою, яким вітром, яким шляхом занесло вас у мою хату?

Гнат. Не питайся, голубко, стара будеш, хоч се, признаться, і не пристало твоїй пиці. Чого ж ти так насупилась?

Господиня. Сідайте, будьте ласкаві, сідайте!

Гнат. Ну годі ж, не сердься. Мало чого з язика не спливе! Невже треба переймать, що поверх води пливе? У тебе сьогодні вечорниці?

Господиня. Хіба ж наші вечорниці для вас? Ви так тільки прийшли – посміяться!

Гнат. Так-таки і посміємося, коли буде весело. А поки що дай нам чого-небудь такого, для чого чарки роблять, та й зубам пошукай роботи. Ну, чого ж ти рот роззявила? Мерщій!

Господиня. Зараз. (*Відходить*). Бідненький Назар! (*Дістає з полицки флягу з вином і закуску і ставить на стіл*). А!.. Я бачу, що ви хочете нишком побалакати. Добре, піду я по Стеху. (*Одягає свиту і виходить*).

Гнат (*дивлячись їй вслід*). Пішла. Ну, що ж дивишся на мене, мов не пізнаєш?

Назар. Ні, скажи краще, нащо ти мене повів сюди?

Гнат. На те, щоб побалакати з тобою як з козаком, а не з бабою. За козацьку волю і розум! (*Випиває*).

Назар. Гірко мені, Гнате! Ти смієшся, а в мене печінки верне. Хіба ж моє горе смішить тебе?

Гнат. Смішить. Чарка горілки козаку миліша усіх жінок на світі.

Назар. Ой, не хочу тебе я слухать: ти зліший диявола! (*Хоче йти*).

Гнат. Куди ж ти?

Назар. Хоть до чорта у пекло! Пусти мене, я піду у Чигирин до полковника!

Гнат. Чого?

Назар. Уб'ю його!

Гнат. А як не вб'єш - тоді що?

Назар. Що даліше?

Гнат (*оглядаючись*). Чи глухі тут стіни? (*Впівголоса*). Украдьмо Галю, от і все. Чи добре?

Назар. Прости мене...

Гнат. Ну, що ще?

Назар. Ти певний друг!

Гнат. Ну, об сьому послі. Кажі: так чи не так?

Назар. Так! Я ввесь твій, говори, приказуй.

Гнат. Слухай же. Вона, звісно, виходила до тебе коли-небудь пізно вечером у садок, хоть, може, й не одна?

Назар. З ключницею.

Гнат. Вона буде тут. Гляди ж зробиш тут усе як треба, а я дождатиму вас край старої корчми з трійкою добрих вороних... (*П'ють*). (*Заходять Господиня і Стеха*).

Господиня. Як же я утомилась! Насилу найшла її, прокляту Стеху!

Стеха. Ох, моя матінко, ж утомилась! Шуточки? Оббігала усі усюди (*оглядаючись*). Ах, Боже мій! Я і не бачу. Добри вечір вам! Отже й не думала й не гадала! Спасибі, спасибі. Не погнушались наших слобідських вечорниць. Так уже й не здивуйте: у нас усе абияк, не те, що у вас у Чигирині.

Господиня. Стехо! Ти звала Кирила?

Стеха. Аякже ,усі прийдуть!

Господиня і Гнат уходять.

Назар (*бере за руку Стеху*). У мене є просьба до тебе.

Стехо. Знаю, знаю, яка просьба: сказати панночці, щоб вийшла до вас, як пан засне.

Назар. Так ти зробиш? Дождити?

Стеха. Зроблю, зроблю.

Гнат (за сценою). Катре, Катре! А погляди, що се на місяці?

Голос Господині. Хіба не знаєте? Брат брата на вила підняв.

Гнат. Як же се? Далебі, я не чув.

Господиня. Нехай у хаті розкажу, я змерзла.

Входять Гнат і Господиня.

Стеха. А хіба ж ви сього не знаєте? Як Христа дочитались, старший брат на Великдень, коли ще добрі люди на утрєні стояли, пішов підкинуть волам сіна, та замість сіна проткнув вилами свого меншого брата; так їх Бог і поставив укупці на місяці, на вид усьому хрещеному миру, щоб бачили, що і скотині гріх їсти у такий великий празник, поки пасок не посвящать, а не то що людям.

Господиня (насмішливо). Ач ж мудро прочитала!

Гнат. Чудо – не дівка! Розумна і красива! *(Обнімає Стеху).*

Стеха. (притворно). Що се, які справді безстыдні оці городські козаки! Усе б їм знущатся над нами, та й тільки!

Гнат цілує Стеху. З шумом входять козаки й дівчата.

Дівчина з народу. Ай да Стеха! От моторна: і тут успіла. А старий Кичатий!..

Стеха (вириваючись). Ну, що? Пожились? Не бійсь, таки не довелось поцілувати. Хто там горло дере, що успіла? Вони тільки так, нічого не зробили. Що за народ такий сі козаки! Усе б їм цілуватися! *(До Господині).* Тітко, тітко! А ну-мо ми з тобою! *(Танцюють і співають).* А де ж наш Кирик? Сюди його!

Входить кобзар.

Ось він, мій голубчик. Ну лишень яку-небудь пісеньку з приговорками або казочку-страховиночку, щоб цілу ніч не заснулось.

Голоси. Казку! Казку!

Стеха. До півнів ще не трохи. Казку! *(До Господині).* Казку, тітко?

Дівчина з народу. Та ти за двері сама боїшся вийти!

Стеха. Хто, я? Я боюсь? Хочеш, зараз піду на грабовище? А коли хочете, так у стару корчму, що на старому шляху!

Голос з народу. А щоб повірили, так принеси цеглинку, або кахлю з груби, або що хочеш, тільки з корчми.

Стеха (за сценою). Добре, добре.

Голос. От дівка голінна, так так!

II-й голос. Чуприну їй та уси, тоді хочу пекло...

III-й голос. Так подумують, що козак.

Господиня. Вже козир-дівка, не вам рівня. От же й піде; тоді плати.

Голос. Або слив'янку пий, а салом і паляницею закусуй.

Господиня. Побачим, побачим, чия візьме. Чого сидіти? Щоб не даром музикам платить, ну лиш потанцюєм краще.

Ану, вдарте, та не по-жидівськи, а по-нашому!

Дівчата і хлопці танцюють, виходять у двір.

На сцену виходять ведуча і ведучий.

Ведуча. Українська пісня... Вона лунала в тиші урочистій
І ніжне слово брала у полон.

І пестила, і ніжила в колысці дитячий сон.

Ведучий. Безліч пісень вміщує скарбниця українського народу. Пісні про героїчне минуле України, видатних людей краю, жартівливі, ліричні, дитячі народ співає залюбки під час свят, відпочинку. І ллються над чарівною природою України слова солов'їної української мови, переплітаючись із чарівною мелодією. Тож послухайте пісню *«Лише у нас на Україні»*(слова і музика М. Янченко).

Ведуча. Однією з найдавніших форм культури є звичаї та обряди. Звичайно, обряди пройшли складний і тривалий шлях розвитку. Зміни способу життя людей змінювали ці обряди та звичаї, деякі їх елементи зовсім зникли.

Ведучий. Найбільш збереженням давнього у поєднанні з сучасним відзначається весільна обрядовість, яка, на жаль, дуже збідніла. Пропонуємо вам подивитися дівич-вечір – найліричніша і найбільша хвилююча частина весілля.

Дійові особи:

Галина – молода дівчина, наречена.

Її батьки – сільські люди середнього віку.

Петро – менший брат Галини.

Марина, Олена, Наталка, Оксана, Катерина, Ганна – подружки, дружки Галини.

Андрій – наречений Галини.

Микола – боярин молодого.

Хлопці, дівчата.

П'ятниця. Вечір. Сільська хата. Все в ній святково прибрано. Посеред хати довгий стіл, під стіною - дівоче ліжко, скриня з посагом. Мати перекладає речі в скрині. Галина з батьком застилають лави. Знадвору чується пісня, входить до хати Петро. Дівчата співають на подвір'ї:

Будеш тепер, моя мати, тихо спати.

Будеш тепер, моя мати, тихо спати.

Бо не будуть подруженьки докучати,

Та не будуть під віконце підбігати.

Та не будуть Галиночку викликати.

Петро. Галино, одягайся, дівчата вже на дівич-вечір ідуть!

Мати, батько. Слава Богу Всевишньому (*моляться до ікон*). Діждалися і ми великого свята!

Галина іде в свою кімнату одягатися. До хати заходять дівчата, в руках

мають квіти, стрічки, співають:

Ой чи дома ваша дочка чи немає,

Ой чи дома ваша дочка чи немає,

Чи з своїми подружками гуляє.

Ой немає Галі вдома та й не буде,

Ой забрали вашу дочку чужі люди.

Катерина. Помагай Боже, вам. Добрий вечір у вашій хаті! Чи ж вдома наша Галинка?

Марина (*проходячи*). Добрий вечір у хату! Чи чекала нас, подруженько?

Всі вітаються.

Галина (*виходячи із своєї кімнати у вишитій сорочці, плахті*). Добрий вечір, подруженьки! (*Кланяються всі*). Проходьте, проходьте, дорогенькі. Як же мені вас не чекати! Це ж останній вечір мого дівування! Як добре, що ви прийшли сьогодні до мене розділити мою радість і смуток.

Олена. Прийшли, сестричко, прийшли. Як не прийти, коли не будемо вже більше з тобою на вечорниці ходити!

Наталка. Та досить приплакувати! Чи ви забули, чого сьогодні сюди прийшли? Ану, мамо, давайте нам сюди стілець та подушку!

Катерина (*бере подушку, кладе на стілець*). Сідай, Галино, на цей трон, будемо тебе наряджати, бо скоро молодий з парубками прибуде.

Ганна. То ж давайте не баритись, а одягати нашу княгиню, щоб вона була серед нас найкраща, найвидніша!

Оксана. Мамо, чи ж придбали ви для Галини весільний вінок, київський, бруньковий? Придбали, то давайте! (*Бере вінок*).

Катерина. А де ж наш брат подівся? Петро, іде розчеши сестрі косу, бо ми її заплітати будемо! (*Подає на підносі Петру гребінець, кланяється*).

Петро (*кланяється*). Благословіть, мамо, на святе діло. (*Мати благословляє. Брат чеше Галині косу*).

Дівчата співають:

Ой коли я дівкою ходила,

То я тебе, брате, не просила,

А тепер тебе я прошу:

Розчеши мені косу.

Дівчата по черзі підходять, заплітають косу, зав'язують стрічкою. Батьки засмутилися.

На фоні ліричної української мелодії.

Олена. А тепер пришиємо стрічки. Першу пришиваю коричневу стрічку, бо вона – символ землі-годувальниці. Будь же, Галино, багата, як земля!

Наталка. Дарую тобі, подруго, до весільного вінка жовті стрічки. Вони символ сонця. А без нього життя неможливе. Довгого тобі віку, Галино!

Ганна. Я пришиваю тобі, сестро, голубі стрічки. Вони є символом чистоти. Бажаю, щоб твої почуття до Андрія завжди були чисті та гарячі!

Оксана. Дарую тобі жовтогарячі стрічки – символ достатку, щоб ти багатою та щедрою була!

Марина. А я принесла тобі, Галино, зелені стрічки, які означають життя на землі. Живи ж у парі довго та щасливо!

Катерина. Пов'яжу тобі, Галино, червоні стрічки та рожеві. Вони означають любов і достаток. Хай же любов завжди буде з тобою!

Оксана. А ну ж, дівчата, будемо одягати стрічки, а тоді вінок.

Одягають, поправляють квіточки на вінку, стрічки.

Ганна. Ой, Галинко, ти, як сонечко серед нас!

Наталка. Княгиня! Справжня княгиня!

Дівчата. Гарна, як писанка! Гарна, як калина у лузі!

Галина встає, кланяється подругам.

Марина. А тепер давайте заспіваємо та й квіти на вільце приготуємо!

Сідають до столу, роблять квіти, співають.

Ой у саду під калиною
Плаче мати за дитиною.
– Куди, доню, собираєшся,
Що так гарно наряджаєшся?
Чи у турки, чи у татари,
Чи у турки, чи у татари,
Чи на гору кременистую
Чи у сім'ю сім'янистую?
Ой там гора кременистая,
Ой там сім'я сім'янистая.
Там свекруха норовистая
Що не зробиш, вона переробить.
Що не скажеш, тай переговорить
Що невістка нерідна дитина,
Вона ж мені діла не робила

Не любила, тому не робила.

Мати (*плачучи*). Ой, дівчаточка! Такої ви пісні завели сумної, що самі очі плачуть, а серце розривається.

Батько. Ото ж не мочи сльозами дочку, розплакалась.

Олена. Давайте ж заспіваємо ще батьку пісню.

Сумно співають:

Що Галочка в батька на отході.

Посадила горіх у городі.

Рости, рости, мій горішечку,

Мому татові на втішечку.

Рости вгору, в землю коренися,

Мій батечку, за мной не журися

Кохай собі другу таку,

Як викохав мене молодую.

Тяжко-важко другу кохати,

А ще тяжче тебе забувати.

Батько. От молодці! Розспівалися. І я вже плачу.

Іде з хати. Молода плаче.

Наталка. Ну, дівчаточка, молоду одягли, батьку та матері заспівали і квітів нарobili для вільця.

Катерина. Та квітів нарobili, але щось князя з соснинкою немає. Десь, напевне, заблудив.

Чути стукіт за дверима. Заходять хлопці.

Дівчата. Хлопці! Хлопці прийшли! А де ж князь?

Андрій входить, вітається. Старший боярин вносить вільце, ставить на стіл у відро з житом.

Ганна. Сідайте ж, хлопці, а ми зараз приберемо наше деревце!

Прикрашають його стрічками, квітами, калиною.

Оксана (*відступила*). Ой, яке гарне, яке веселе! Галинко, поглянь!

Дівчата стоять півколом, співають:

Що у нашій селі новина

Зацвіла у лузі ой да калина

Та не так у лузі, як у селі,

В молодій Галочки на столі.

Галина. Дякую вам, подруги, за красну роботу. (*Кланяється*).

Мати. А тепер прошу всіх до вечері. Сідайте до столу, сідайте.

Всі сідають, вечеряють. На дворі почулася весела танцювальна музика.

Андрій (до дівчат та хлопців). А тепер, дівчата та хлопці, ми з Галиною запрошуємо вас на прощальний вечір, то ж просимо всіх до танців!

Всі радо виходять на подвір'я. Звучить весела музика. Дівчата й хлопці танцюють, потім всі уходять зі сцени.

На сцену виходить ведуча.

Ведуча. Український народ як відомо, любить жартувати. Якою б змороною не була людина, але, почувши дотепний жарт, посміхається. І миттєво сум проходить, а замість нього панує веселий сміх. Посміхнемося і ми. До нас сьогодні на свято завітали дві славнозвісні героїні відомого українського письменника.

Під супровід української жартівливої пісні на сцені з'являються баба Параска і баба Палажка.

Параска. Здрастуйте, люди добрі. Скажіть же хоч ви мені, що мені на світі Божому робити. Не можна, не можна за лихими сусідами на селі вдержатись!

Палажка. Згляньтесь, люди добрі, на мої муки і пожалійте, бо не можна мені не те що на селі втриматись – не можна на світі жити. Благословіть мене скоропостижно вмерти.

Параска. Розсудіть вас, шановне товариство. А щоб знали ми вашу справедливість і обізнаність, то спершу скажіть, хто з нас хто: хто Параска, а хто Палажка?

Палажка. Бач, знайшла складне питання. А може, добірне товариство скаже, скільки оце років наша сварка триває?

Відповідь: з 1873 р.

Параска. Тож бачите, ми ще зовсім не старі.

Палажка. Гарні молодички, ще нівроку. То, може, заспіваємо про молодичку всі разом? Ви цю пісню добре знаєте – «**Гандзя**».(Слова і музика народні).

Співають разом із глядачами.

Параска. Так що то значить справжнє кохання! Хіба ж ця стара відьма знає?

Палажка. Овва! Від такої чую. Чи не від того великого кохання до свого чоловіка ти розстрошила дякові черепа залізною кочергою?

Параска. А що? І від кохання. Було б дякові не хапати мого Омелька за чуприну, а мені не вистежувати...

Палажка. Мо, й так, погані жарти з коханням. Правду казав поет:

Кохайтесь, пани-браття.

Коли серцю воля,

Тільки з серцем не жартуйте

З дівочим ніколи.

Бо то легко розкохати,

А тяжко впинити:
Кого вірно полюбила,
З тим і хоче жити.

А що? Знаєш хто се склав? *(До всіх)*. Може й товариство наше знає?

Параска *(якщо нема відповіді)*. Ну-ну... Скажіть же цій старій, це ж Тарас Григорович.

Палажка. Ось і влучила пальцем в небо. Ну хто відгадає? Хоча цього поета справді називали галицьким Шевченком! Вгадали? Ю. Федькович. *(До Параски)*. А що, маєш? Не знаєш ти літературу!

Параска. От ще грамотна мені найшлася. Краще дай мені, Боже, стільки років прожити, скільки у мене женихів було! А тобі, Палазю, все ж таки час уже шукати знайомства на тому світі.

Палажка. А ж це?

Параска. А так, ж у Степена Руданського. *(Читає віри «Баба в церкві»)*.

Палажка. Ну, красуне, тримайсь: я зараз за таку наругу з тебе чортів витрясу, та ще й не одного. Ох, людоньки, ви уявити собі не можете, що ця клята Параска мені накоїла! Раз мій рябий підсвинок уліз у її город, а мене тоді, на біду, не було вдома. Приходжу я додому, дивлюсь, а мій підсвинок на тину, прикручений за задні ноги. Я до нього, а Параска вже вибігла з хати на поріг. Як роззявить рота, ж покаже залізні зуби!

Параска. Ах, та, клята Палажка! Та то твій негідний підсвинок заліз у мій город та в мене всю цибулю поїв, жодної не лишив!

Палажка. А бий тебе сила Божа! Ще я не чула одколи на світі живу, щоб свині цибулю їли! Уявляєте, що вона мені після цього вкоїла? На моєму городі всю цибулю вирвала і продала! Я кинулася до неї, а вона стоїть на порозі та й сичить, ж та гадюка. Ох, проста мене, Господи!

Параска. А цур на тебе і на твого батька з твоєю цибулею разом! Ой, люди добрі! Що мені на світі Божому робити?! Не можна, не можна за лихими сусідами в місті вдержатися. Хоч зараз забирайся, пакуйся та вибирайся за кордон! Дав же мені Господь сусідку – нічого й сказати! Боже мій! Та я уже її, цю кляту Палажку, обминаю, обходжу десятою вулицею – все одно зачепить! Якби й під землею лежала вона мене, капость така, і там би знайшла!

Палажка. Агов, вже наговорилась? Або хіба це не кумедія? Та ти ж у мене поцупила сіна копицю!

Параска. Та треба мені твоє сіно! Та я його і бачить не хочу! Та тьфу на тебе!

Палажка. Ах, це ти на мене тьфу! Та яж тебе зараз ж візьму за чуприну, та ж брязну об землю то твої очі повипадають!

Параска. Ой, дивіться, від люті вже синіє, ж слива стала!

Палажка. А я зараз ж заверещу, заверещу, то ... то...

Параска. А ти, ти, Палажка...

Чубляться.

Палажка. А може, помиримся, Парасю? Ми ж з тобою таки родички!

Параска. З тобою? Може й помирюсь... До наступної двобійки. Згода?

Палажка. Згода! *(Уходять.)*

На сцену виходять ведучі.

Ведуча. Оце двобійка так двобійка! А ви помітили, скільки пролунало дотепних та влучних висловів? Так-так, крилаті слова, фразеологізми – це справжня окраса мови. Тут знаходимо осуд людських вад і похвалу порядності, тут звучать іронія і гумор. І все це невимушено, тонко, дотепно.

Ведучий. А чи цікавилися ви коли-небудь походження фразеологізмів? Ми пояснимо значення і походження таких фразеологічних висловів: баляси точити. Баляси – це фігурні стовпчики у вигляді глечиків, фантастичних квітів. Ними оздоблювали поміщицькі будинки, підпирали бильця на балконах. Виточування балясів вважалося легкою роботою, і майстри мали досить часу і побазікати, і перепочити. У наші дні цей вислів означає пустопорожню балаканину.

Ведуча. За пояс заткнути. Перевершити кого-небудь. Вислів пов'язаний із стародавнім слов'янським звичаєм – підперезуватися і під час перерви в роботі закладати за пояс знаряддя праці. Тесля, оцінюючи зроблену річ засуває сокиру за пояс, а потім знову дістає її, щоб завершити роботу.

Ведуча. Ось так. Рідна мова дорога людині, як саме життя – говорить народна мудрість. Без мови не може існувати народ, його культура. Підкреслюючи значення слова в людському житті, інша народна мудрість ставить його поряд з хлібом. Мова є одним із найдивовижніших скарбів, які людина створила за свою історію. Українська мова – одна з найбагатших і наймелодійніших мов світу.

Ведучий. Ти постаєш в ясній обнові,

Як пісня линеш, рідне слово,

Ти наше диво калинове,

Кохана українська мово!

Для вас звучить пісня «*Мова у серці народу*» (Музика і слова Н. Красоткіної).

Ведуча. До перлин української мови належать прислів'я та приказки. Віками їх складав народ, вони навчали людей мудрості.

Виходять Палажка і Параска, вони називають прислів'я та приказки.

Параска. Гостре словечко коле сердечко.

Палажка. Не кидай слова на вітер.

Параска. Грається, як кіт з мишею.

Палажка. Гризуться, як собаки за кістку.

Параска. Переливає з пустого в порожнє.

Палажка. Говорить, наче три дні не їв.

Параска. Праця годує, а лінь марнує.

Палажка. Земля чорна, а хліб білий родить.

Параска. Намолов сім мітків гречаної вовни.

Палажка. Набалакав три мішки гречаної вовни та чотири копи гречки.

(Уходять). Виходять ведуча і ведучий.

Ведуча. Рідна мова! Запашна, співуча, гнучка, милозвучна, сповнена квіткових пахощів, вона встала з колін, ж піднялася й наша Україна.

Ведучий. Україна та її культура святкують своє відродження. Проголошення незалежності дало можливість українській культурі зайняти належне їй місце.

Ведуча. Як парость виноградної лози

Плекайте мову. Пильно й ненастанно

Політь бур'ян. Чистіша від сльози

Вона хай буде. Вірно і слухняно

Нехай вона щоразу служить вам.

Ведучий. Мово рідна, слово рідне,

Хто вас забуває,

Той у грудях не серденько

А лиш камінь має.

Ведуча. Рідний край... Починається від батьківського порога, стежини, тополі стрункої, твоїх воріт, з барвінку, який ніжно стелиться по садочку.

Найсвятішими для нас є слова Україна, Батьківщина.

Ведучий. Адже батьківщина - це не тільки наша Україна, а й рідна домівка, і те місце, де минули найкращі роки твого життя.

Ведуча. Послухайте чудову українську пісню «*Це моя земля*» (Музика і слова І. Федішин).

На сцену в українських костюмах виходять учні-читці.

Учениця - читець. Україно моя барвінкова.

Переконана твердо у тім,

Що мені усміхнулася доля

Народитись під небом твоїм.

Вірна ньому святому куточку,

Де сади - не сади -вишняки,

Мережкову вкраїнську сорочку

Одягну у далекі шляхи.

Учень – читець. І пройду по твоїх росянистих

Незабутих козацьких степах.

Де Чумацький возами повиснув,

Де сам день чебрецями пропах.

Учениця - читець. Люби, шануй, піднось до зір
її пісні і мову.

Нема солодшої, повір,

За неї, пречудову.

Учень - читець. Слава тобі, Україно,

Бід роду до роду,

Як накажеш - ми поляжем

За твою свободу.

Слава тобі, Україно,

Невмируща слава

Да святиться твоя воля

І твоя держава!

Ведуча. Наше свято про рідну мову закінчується, Думаю, що до ваших сердець, друзі, дійшли слова, які несуть багатство, красу та мелодійність української мови. Сподіваюсь, що ви ще глибше відчули, який то неоціненний скарб - наша рідна мова, яку треба берегти, як зіницю ока!

Ведучий. Любіть українську мову всім серцем, вона наша гордість! Не цурайтесь нашої співучої мови, не соромтесь нею говорити!

Ведучі (разом). Нехай вічно розвивається рідна мова! Слава Україні! – Героям слава!

(Всі учасники свята виконують пісню «Оберіг»: українські артисти до 25-ої річниці Незалежності України, слова і музика : Ігор Дріжчаний. Далі йде частування учасників, гостей свята смачними українськими стравами).